

Algemene beschouwing Voorjaar 2019.

Voorzitter.

Ik start met een aantal algemene opmerkingen:

- Het Sociaal domein is pakweg een decennia de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Het was te voorzien: taken overnemen met 25% korting op budget geeft hoofdpijn. Het landelijk voornemen werd (achteraf gezien) te gretig door VNG en gemeenten geaccepteerd. Wij kennen onze burgers het best. Doen we ff. Bij uitstek geldt dit voor WMO en Jeugdzorg. De praktijk is dat iedereen heeft moeten wennen: bestuurders, ambtenaren, Lariks, zorgaanbieders en last but not least bewoners. Gemeenten werden de nieuwe welzijn en deels zorg verzekeraars. Ambtenaren inkopers. Zonder de noodzakelijke scholing, competenties en enige ervaring werd iedereen het diepe ingegooid. De keukentafel werd de plek om alles te regelen. Maar goed. Het is nu zoals het is.
- Ieder heeft zijn of haar ervaringen. De decentralisatie van het sociaal domein (welzijn) brengt grote verschillen per gemeente met zich mee. Burgers gaan calculeren welke gemeente een beetje leefbaar is. Zijn we er daarmee. Nee want daarnaast komt ook de zorg met “juiste zorg op de juiste plek” naar de regio toe. Op de vloer van de gemeente en aan de keukentafel weten we het: welzijn, zorg, onderwijs, sociale voorzieningen gaan inmiddels hand in hand. Leven, wonen, werken, recreëren. Op welzijn en zorg moeten zorgverzekeraars en gemeenten elkaar meer en meer gaan vinden. Ook voor Leusden is (ondanks dat de grootste zorgverzekeraar nog voor 2 jaar in Leusden is gehuisvest) deze samenwerking een uitdaging.
- Zorgverzekeraars zijn namelijk ondernemingen geworden gericht op winst en aandeelhouders. Maar zoals gisteren anti neo liberaal werd gesteld. Zorg en welzijn dat is geen markt; dat zijn mensen die geholpen moeten worden. Op wat ze nodig hebben en met een eigen verantwoordelijkheid. Hooguit kan een marktgerichte benadering worden nagestreefd. Ik sluit dit beschouwende deel af met actueel nieuws. Het is geen incident meer. Hoge winst bij zorgbedrijven (wijkzorg). Bestuurders met een inkomen van 3 x de Balkende norm. Grote verschillen in huisartsenzorg en samenwerkingsverbanden. Wijkteams niet overal een onverdeeld succes.

Voorzitter,

- We hebben in Leusden met vallen en opstaan ervaring opgedaan. Tot voor kort ging het goed. Ik heb respect voor de wethouders met sociaal domein in portefeuille maar zeker ook voor de ambtenaren en uitvoeringsorganisatie Lariks die steeds beter in staat zijn beleidsmatig en operationeel te anticiperen op de hulpvraag van Leusdenaren. Maar we zijn er nog lang niet. Aangezet door de overvraag binnen de Jeugdzorg en de tegenvallende bijdrage van de Rijksoverheid staan we voor een forse uitdaging.
- College: Eind vorig jaar bleek dat de uitgaven voor met name de jeugdzorg over 2018 opnieuw waren gestegen met € 890.000. Begin 2019 bleek de stijging zelfs € 700.000 hoger uit te vallen. Al bij het vaststellen van de begroting 2019-2022 was duidelijk dat de omvang van dit tekort niet meer binnen de begrotingspositie kon worden

opgevangen. De raad heeft opdracht gegeven om een drietal scenario's uit te werken die moeten leiden tot een sluitende begroting:

- Op basis van deze begrotingspositie heeft het College de taakstelling vastgesteld op € 1,5 miljoen. In de jaren 2020 en 2021 liggen de tekorten hoger maar in 2022 en 2023 weer lager. Met een taakstelling van € 1,5 miljoen creëren we vanaf 2022 weer begrotingsoverschotten. De 3 scenario's:
 - Uitvoeren van kostenbesparende maatregelen die moeten leiden tot een structurele verlaging van het uitgavniveau in het Sociaal Domein. (2020 t/m 2023 € 406)
 - Bezuinigen op andere taakvelden c.q. het opstarten van een nieuwe bezuinigingsoperatie. (2020 € 341 en 2021 t/m 2022 € 496 en 2023 € 511)
 - Het verhogen van de OZB waarbij we een solidaire bijdrage vragen van inwoners en/of bedrijven (2020 t/m 2023 € 583)

GroenLinks-PvdA kan zich met de volgende opmerkingen vinden in de maatregelen.

Algemeen.

1. Er worden maatregelen voorgesteld om € 1.5 mln te vinden om de begroting sluitend te maken. Er is geen zekerheid of we er hiermee zijn, laat staan dat er zekerheid is of de maatregelen beklijven. Kan het College aangeven wat de mate van (on-)zekerheid is en hoe we dat als Raad kunnen volgen ?
2. Er is vanwege het vasthouden aan de CUP afspraken niet gekeken naar andere thema's zoals het fonds bovenwijks. Kan het College aangeven welke andere mogelijkheden überhaupt zijn overwogen ? Er zal gekozen moeten worden dus waarom niet ook een aanpassing van de CUP afspraken ? Of houden we die achter de hand gaan gezien de nog komende issues zoals de ontoereikende formatie van de werkorganisatie en de Korf ?
3. In de gebezigde terminologie tw. bezuiniging en kostenbesparing klinkt door dat er "overvraagd" wordt. Wij zijn aanhangers van "positieve gezondheid". Burgers die meer eigen verantwoordelijkheid nemen en met een goede triage het juiste antwoord op de juiste zorgvraag krijgen. Zorgaanbieders die mede verantwoordelijkheid nemen en krijgen voor zorg en kosten. Dat betekent 2 dingen: ledere Leusdenaar dient ook meegenomen en geholpen te worden om (meer) betrokken te zijn bij een goede triage en het vinden van een adequate (indien mogelijk eigen) antwoord op de hulpvraag. Zorgaanbieders dienen aangesproken te worden zoals dat binnen de zorg gebruikelijk is zodat via richtlijnen en register eisen van beroepsverenigingen gehandeld wordt. Geen open eind regeling maar een doordacht resultaat gericht behandelplan. Dat vereist een proactieve en deskundige opstelling en lef van wethouders en ambtenaren en ontvankelijkheid van zorgaanbieders.
4. Het College constateert dat er geen goed informatiesysteem is waarmee geanalyseerd, gestuurd en gemonitord kan worden. Dat is een conclusie aan de late kant, want we zijn al een paar jaar met de ICT van de gemeentelijke werkorganisatie en Lariks bezig. Ik heb dat eerder in de informatiebijeenkomst en gisteren gevraagd. Hoe verhoudt zich dit tot eerdere investeringen in ICT zowel bij de werkorganisatie als bij Lariks ? We gaan toch hoop ik niet de richting op van de belastingdienst of het UWV.

Voorzitter,
Nogmaals. Mijn fractie steunt de voorstellen van het College, maar

Sociaal Domein.

We dienen met elkaar een grote slag te maken door de organisatie, dataverzameling en samenwerking op orde te hebben. Dat vereist leiderschap van wethouders, efficiency door dataverzameling, triage samen met hulpvrager, samenwerking 0^e en 1^e lijn en nieuw elan binnen samenwerking "traditionele" hulpaanbieders huisarts, paramedici, sociale teams, zorgorganisaties. Het vereist ook betrokkenheid, mede verantwoordelijkheid en inzet van burgers. Om dit te bewerkstelligen snappen wij dat geïnvesteerd moet worden op programma aansturing, POH GGZ en ICT. Mijn vraag aan het College is wel dit op basis van prestatie indicatoren en een dashboard goed te monitoren en daar de Raad periodiek over te informeren.

Taakvelden.

Geen indexering van gesubsidieerde maatschappelijke en andere organisaties. Wel Lariks. Overzicht weerstandsvermogen is opvallend. Wat is het beleid (regulier 10% van omzet als vermogen om tegenvallers op te vangen) ? Kennelijk wijziging prestatieafspraken. Van invloed op onze eigen ambities (CUP). Ik hoor graag van het College of zij bereid bij individuele situaties bij te springen.

OZB.

Logisch gezien relatieve last in Leusden en maatschappelijk acceptabel vanwege de percentuele belasting. Om begroting sluitend te maken is een laatste aanvullende maatregel nodig: wat ons betreft deze aanmerken als prioriteit bij meevallers.

Tav de moties:

Niet sleutelen aan de OZB.

Eens met uitstel hondenbelasting.

Eens met extra lobby en vermindering admin last.

Niet alleen kleur maar ook groen in de Raadszaal.

- **CU-SGP: Wij vinden niet dat we nu moeten gaan sleutelen aan de uitdaging om het sociaal domein beter aan te sturen, efficiënter te organiseren en zinnige en zuinige zorg te bieden. Laten we dat goed monitoren en per half jaar ook als Raad scherp gaan volgen.**
- **D'66: We vinden dat we vast moeten houden aan het voorstel tav de verhoging van de OZB. Dat geldt zeker ook met de aankomende extra last voor woningen tav afvalheffingen ook voor de verdeling bedrijven en woningen.**
- **CDA: Oproep tot een gezamenlijke lobby en**

